

**UNIVERSITI MALAYA
PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN**

Nama : **NORLIZA JAMALUDDIN** (No. K.P/Pasport : 691102-10-6494)

No. Pendaftaran/Matrik : **THA040013**

Nama Ijazah : **IJAZAH DOKTOR FALSAFAH**

Tajuk Kertas Projek/Laporan Penyelidikan/Disertasi/Tesis (“Hasil Kerja ini”):

**ANALISIS KATA SIFAT BAHASA MELAYU BERDASARKAN DATA
KORPUS BERKOMPUTER**

Bidang Penyelidikan: **KORPUS LINGUISTIK**

Saya dengan sesungguhnya dan sebenarnya mengaku bahawa:

- (1) Saya adalah satu-satunya pengarang/penulis Hasil Kerja ini;
- (2) Hasil kerja ini adalah asli;
- (3) Apa-apa penggunaan mana-mana hasil kerja yang mengandungi hakcipta telah dilakukan secara urusan yang wajar dan bagi maksud yang dibenarkan dan apa-apa petikan, ekstrak, rujukan atau pengeluaran semula daripada atau kepada mana-mana hasil kerja yang mengandungi hakcipta telah dinyatakan dengan sejelasnya dan secukupnya dan satu pengiktirafan tajuk hasil kerja tersebut dan pengarang/penulisnya telah dilakukan dalam Hasil Kerja ini;
- (4) Saya tidak mempunyai apa-apa pengetahuan sebenar atau patut semunasabahnya tahu bahawa penghasilan Hasil Kerja ini melanggar suatu hakcipta hasil kerja yang lain;
- (5) Saya dengan ini menyerahkan kesemua dan tiap-tiap hak yang terkandung di dalam hakcipta Hasil Kerja ini kepada Universiti Malaya (“UM”) yang seterusnya mula dari sekarang adalah tuan punya kepada hakcipta di dalam Hasil Kerja ini dan apa-apa pengeluaran semula atau penggunaan dalam apa jua bentuk atau dengan apa juga cara sekalipun adalah dilarang tanpa terlebih dahulu mendapatkan kebenaran bertulis dari UM;
- (6) Saya sedar sepenuhnya sekiranya dalam masa penghasilan Hasil Kerja ini saya telah melanggar suatu hakcipta hasil kerja yang lain sama ada dengan niat atau sebaliknya, saya boleh dikenakan tindakan undang-undang atau apa-apa tindakan lain sebagaimana yang diputuskan oleh UM.

Tandatangan Calon

Tarikh :

Diperbuat dan sesungguhnya diakui dihadapan,

Tandatangan Saksi

Tarikh :

Nama: Prof. Dr. Zuraidah Mohd. Don

Jawatan: Profesor

ABSTRAK

Kajian ini menjelaskan perlakuan kata sifat bahasa Melayu berasaskan data korpus berkomputer. Dengan menggunakan data korpus sejumlah 150,000 kata, perlakuan sebenar kata sifat bahasa Melayu yang dihasilkan oleh penutur natif dapat dijelaskan dengan terperinci. Menerusi data korpus, rumus/model kata sifat dapat dihasilkan kerana data bahasa yang dikaji merupakan bahasa yang terbentuk secara tabii dan dalam kajian ini usaha untuk mereka-reka ayat dalam bahasa Melayu bagi disesuaikan dengan rumus mampu dielakkan. Oleh itu, kajian yang berasaskan data korpus ini berbeza daripada pendekatan *teori dahulu* kerana pendekatan *teori dahulu* menyesuaikan data bahasa dengan rumus/model bahasa yang telah sedia dibentuk.

Kajian ini menggunakan pendekatan fungsional dan menerusi pendekatan ini, penekanan diberikan dari segi fungsi kata sifat dalam sesebuah ayat. Hal ini disebabkan ciri utama sesebuah golongan kata ialah kemampuannya untuk bergabung dengan golongan kata yang lain secara sintagmatik bagi membentuk ayat. Menerusi pendekatan fungsional ini, konsep prototaip yang diperkenalkan oleh Rosch (1978) diterapkan dan prototaip bagi kata sifat diteliti berdasarkan aspek fungsinya. Fungsi prototaip bagi kata sifat adalah sebagai penerang dalam binaan frasa nama. Oleh itu, pendekatan yang digunakan oleh Hengeveld (1992), Quick, et al. (1995), Croft (1991, 2003), Dixon dan Alexandra (2004) dan Knowles dan Zuraidah Mohd. Don (2006 dan 2008) dijadikan asas dalam kajian ini. Bagaimanapun, kerangka utama kajian ini adalah berdasarkan Knowles dan Zuraidah Mohd. Don (2006 dan 2008). Aspek fungsian kata sifat dalam binaan sintaktik ini diteliti menerusi gatra dan unsur pengisi. Daripada gatra dan unsur pengisi ini tiga fungsi kata sifat diteliti, iaitu fungsi penerang, fungsi predikat dan fungsi penerang predikat.

Dapatan kajian menunjukkan bahawa dalam mengisi gatra penerang, kata sifat bukanlah golongan kata tunggal yang berfungsi sebagai penerang, tetapi kata nama dan kata kerja turut menjalankan fungsi ini. Kata sifat yang berfungsi sebagai penerang ini boleh hadir selepas kata nama (sifat nama) dan kata kerja (sifat kerja). Walau bagaimanapun, sifat kerja ini tidak dianggap sebagai adverba. Di samping itu, pola kata sifat yang berfungsi sebagai penerang nama turut diteliti. Bagi fungsi predikat dan penerang predikat pula, didapati jumlah kata sifat yang menjalankan fungsi ini amat rendah (26.7%) kerana kedua-dua fungsi ini bukan merupakan fungsi tipikal kata sifat berbanding fungsi penerang (73.3 %). Pada umumnya, kajian ini membahagikan dua pola bagi kata sifat yang berfungsi sebagai predikat, iaitu kata sifat dengan kata bandingan dan kata sifat tanpa kata bandingan. Bagi fungsi penerang predikat pula, terdapat dua sahaja pola, iaitu pola kata sifat yang ditandai dengan kata sendi *dengan* dan *secara*.

Keseluruhan hasil kajian ini menunjukkan bahawa perlakuan sesuatu golongan kata dapat diselidiki dan dijelaskan menerusi analisis terhadap data korpus berkomputer. Tiga cadangan dikemukakan bagi kajian golongan kata, iaitu penelitian boleh diperluaskan kepada aspek semantik kerana kajian ini mendapati tidak semua subgolongan kata sifat menjalankan fungsi yang sama (lihat Raskin dan Nirenburg, 2007). Kedua, aspek semantik juga mampu menjelaskan kata inti yang bagaimanakah yang memerlukan unsur penerang. Di samping itu, penelitian terhadap kata kerja berawalan *di-* yang berfungsi sebagai penerang perlu diterokai kerana kajian-kajian sebelum ini menunjukkan bahawa awalan *di-* sebagai kata kerja pasif semata-mata, tetapi tidak sebagai penerang kata nama.

ABSTRACT

This study highlights the property of Malay language adjectives based on computer corpus data. Using 150,000 corpus data, the actual property of Malay language adjectives produced by native speaker could be explained in detail. Through corpus data, adjective formula/model managed to be developed as the language data focused were produced naturally. Therefore, the need to form Malay language sentences to suit the formula were avoidable. As such, the research based on data corpus is different from research adopting “theory first” approach which compares language data to the existing language formula/model.

This research utilizes functional approach in which the emphasis is on functions of adjectives in sentences. This is because the main characteristic of any parts of speech is their ability to be syntagmatically combined with other parts of speech to form sentences. Through functional approach, the prototype concept introduced by Rosch (1978) was adopted and the prototype for adjective were studied based on functional aspects. The prototype function of adjectives is a modifier in the development of name phrase. Therefore approach used by Hengeveld (1992), Quick, et al. (1995), Croft (1991, 2003), Dixon and Alexandra (2004) and Knowles and Zuraidah Mohd. Don (2006, 2008) is used as the basis for this study. However, the main framework is based on Knowles and Zuraidah Mohd. Don (2006, 2008). The functional aspects of adjectives in syntactic development were studied through slots and fillers. From slots and fillers, three functions of adjectives were examined; modifier, predicate and predicate modifier.

Findings of the study showed that in the slot modifier, adjectives were not the only word functioning as modifier as nouns and verbs could also play this role. Adjectives functioning as modifier could occur after noun (“sifat nama”) and verb (“sifat kerja”). However, the “sifat kerja” is not equivalent to adverb. In addition, the patterns of adjectives functioning as noun modifier were also examined. It was also discovered that only 26.7 % of adjectives functioned as predicate and predicate modifier. This is expected as the two functions are not typical of adjectives as compared to its main function as modifier (73.3%). In general, this study divided two patterns for adjectives functioning as predicate, adjectives with comparative and adjective without comparative. For the function of predicate modifier, there are two patterns in the forms of adjectives marked by prepositions “dengan” and “secara”.

Overall findings suggested that the property of any parts of speech could be examined and described using the analysis on computer corpus data. Three recommendations are put forward for further research on parts of speech. Firstly, focus could be expanded to aspects of semantics because this study found that not all adjectives subgroups carry the same functions (see Raskin and Nirenburg, 2007). Secondly, aspects of semantics may explain the kinds of head words that

need modifier. Furthermore new studies on verbs with prefix “di-“ functioning as modifier need to be conducted as earlier studies showed that prefix “di-“ functions only as passive verb but not as noun modifier.

PENGHARGAAN

Segala puji bagi Allah, Tuhan sekalian alam dan selawat ke atas junjungan besar Nabi Muhammad (s.a.w) kerana dengan limpah kurnia-Nya, tesis ini berjaya disempurnakan.

Penghargaan khusus dan jutaan terima kasih diucapkan kepada Prof. Dr. Zuraidah Mohd. Don yang sentiasa prihatin serta sabar dalam membimbing, menunjuk ajar dan memberi bantuan semasa kajian ini dilaksanakan. Penyeliaan yang diberikan membolehkan kajian dan laporan tesis ini berjaya disempurnakan. Tanpa galakan dan sokongan beliau, berkemungkinan besar tesis ini tidak mampu untuk disiapkan. Kalungan penghargaan juga ditujukan kepada Prof. Emeritus Datuk Dr. Nik Safiah Karim yang banyak mencurahkan idea, semangat dan nasihat dalam usaha saya menyiapkan tesis ini. Di samping itu, kesudian beliau memberikan bahan tulisannya untuk dikaji merupakan sesuatu yang amat bermakna dalam kajian ini.

Kepada Fakulti Bahasa dan Linguistik, Perpustakaan Utama Universiti Malaya, Perpustakaan Fakulti Bahasa dan Linguistik, Universiti Malaya dan Perpustakaan Tuanku Bainun, Universiti Pendidikan Sultan Idris, terima kasih diucapkan atas bantuan serta sumber maklumat yang disediakan. Pada kesempatan ini juga, saya ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada Universiti Pendidikan Sultan Idris, Kementerian Pengajian Tinggi dan Jabatan Perkhidmatan Awam kerana telah menaja pengajian dan meluluskan cuti belajar saya.

Kepada suami tersayang, Samsudin Suhaili, terima kasih yang tidak terhingga kerana sentiasa mendoakan kejayaan ini. Kesabaran, keprihatinan, perkongsian ilmu dan bantuan yang diberikan amat bermakna sekali. Kepada seluruh ahli keluarga yang sentiasa memanjatkan doa untuk kejayaan ini, saya ucapkan terima kasih dan semoga tesis ini menjadi asas dalam melakar beberapa lagi kejayaan bagi keluarga kita. Kepada rakan-rakan, khususnya di Fakulti Bahasa dan Komunikasi, UPSI, budi kalian tidak akan dilupakan.

Semoga sumbangan yang diberikan oleh semua pihak dalam membantu saya menyiapkan tesis ini akan mendapat ganjaran daripada *Allah Rabul`alamin*.

KANDUNGAN

HALAMAN

Perakuan Keaslian Penulisan	ii
Abstrak	iii
Abstract	v
Penghargaan	vii
Kandungan	viii
Senarai Carta	xiii
Senarai Rajah	xiv
Senarai Jadual	xv
Senarai Lampiran	xvii
BAB 1 : PENDAHULUAN	1
1.1 Pengenalan	1
1.2 Data korpus	3
1.2.1 Definisi Data Korpus	4
1.2.2 Pendekatan “Corpus Based”	8
1.2.3 Jenis Data Korpus	24
1.2.3.1 Data Korpus Umum dan Khusus	24
1.2.3.2 Data Korpus Tulisan dan Lisan	25
1.2.3.3 Data Korpus Ekabahasa dan Neka Bahasa	25
1.2.3.4 Data Korpus Terbuka dan Tertutup	26
1.2.4 Peranti Analisis Data Korpus	26
1.3 Skop Kajian	28
1.4 Permasalahan Kajian	30
1.5 Tujuan Kajian	37
1.6 Kesimpulan	38

BAB 2 :	TINJAUAN LITERATUR	40
2.1	Pengenalan	40
2.2	Penggolongan Kata Bahasa Inggeris	41
2.2.1	Pendekatan Tradisional	42
2.2.2	Aspek Teoretikal	45
2.2.2.1	Pendekatan Struktural	45
2.2.2.2	Pendekatan Tagmemik	49
2.2.2.3	Pendekatan Transformasi Generatif	52
2.2.2.4	Pendekatan Fungsional	55
2.2.3	Pendekatan Berasaskan Data Korpus Berkomputer	58
2.3	Penggolongan Kata Bahasa Melayu	62
2.3.1	Pendekatan Tradisional	64
2.3.2	Pendekatan Struktural	66
2.3.3	Pendekatan Transformasi Generatif	71
2.3.4	Pendekatan Data Korpus Berkomputer	72
2.4	Kesimpulan	74
BAB 3 :	METODOLOGI KAJIAN	76
3.1	Pengenalan	76
3.2	Pembinaan Data korpus	77
3.2.1	Pemilihan Teks	77
3.2.2	Jumlah Teks	79
3.2.3	Saiz Data Korpus	81
3.2.4	Bentuk Teks	82
3.3	Perisian <i>WordSmith</i>	84
3.4	Konkordans	85
3.5	Kesimpulan	87

BAB 4 :	KERANGKA TEORI	88
4.1	Pengenalan	88
4.2	Teori Prototaip	90
4.3	Struktur Sintaktik	94
	4.3.1 Gatra	95
	4.3.2 Unsur Pengisi	97
	4.3.3 Morfosintaktik	
	101	
4.4	Morfologi	105
4.5	Sesesaran Sintaktik	112
4.6	Kata Sifat Bahasa Melayu	115
	4.6.1 Gatra Penerang	115
	4.6.2 Gatra Predikat	120
	4.6.3 Gatra Penerang Predikat	125
4.7	Kesimpulan	129
BAB 5 :	FUNGSI PENERANG	131
5.1	Pengenalan	131
5.2	Penerang Nama	132
	5.2.1 Kata Sifat Sebagai Penerang	133
	5.2.1.1 Kata Nama Inti + Kata Sifat Nama + (Penentu)	138
	5.2.1.2 <i>beR-</i> + Kata Nama Inti + Kata Sifat Nama	143
	5.2.1.3 Kata Nama Inti + Kata Hubung Relatif + Kata Sifat Nama + (Penentu)	147
	5.2.1.4 Kata Nama Inti + Kata Hubung Relatif + Penanda Intensiti / Kata Bandingan + Kata Sifat Nama	151
	5.2.1.5 Kata Nama Inti + Kata Hubung Relatif + Kata	155

Bantu + Kata Sifat Nama

5.2.2	Kata Nama Sebagai Penerang	157
5.2.3	Kata Kerja Sebagai Penerang	160
5.2.3.1	Kata Nama Inti + Kata Kerja	161
5.2.3.2	Kata Nama Inti + Kata Hubung Relatif + Kata Kerja	162
5.2.3.3	Kata Nama Inti + Kata Hubung Relatif + Penanda Intensiti/Kata Bandingan + Kata Kerja	163
5.2.3.4	Kata Nama Inti + Kata Hubung Relatif + Kata Aspek / Kata Modalitas + Kata Kerja	164
5.3	Penerang Kerja	168
5.3.1	Kata Sifat Penerang Kerja	168
5.4	Penentuan Kata Sifat	176
5.4.1	Perbandingan Kata Sifat dengan Kata Nama	177
5.4.1.1	Sintaktik	178
5.4.1.2	Morfologi	182
5.4.2	Perbandingan Kata Sifat dengan Kata Kerja	186
5.4.2.1	Sintaktik	187
5.4.2.2	Morfologi	191
5.5	Kesimpulan	197
BAB 6 :	FUNGSI PREDIKAT DAN PENERANG PREDIKAT	199
6.1	Pengenalan	199
6.2	Fungsi Predikat	200
6.2.1	Kata Sifat Tanpa Perbandingan	206
6.2.1.1	Subjek + Kata Sifat Nama	206
6.2.1.2	Subjek + Penanda Intensiti + Kata Sifat	207
6.2.1.3	Subjek + Penanda Aspek + Kata Sifat	210
6.2.1.4	Subjek + Penanda Modalitas +Kata Sifat	212

6.2.2	Kata Sifat Bandingan	212
6.3	Fungsi Penerang Predikat	215
6.3.1	“Dengan” + Kata Sifat	217
6.3.2	“Secara” + Kata Sifat	221
6.4	Kesimpulan	223
BAB 7 :	KESIMPULAN	226
7.1	Pendahuluan	226
7.2	Data Korpus	226
7.3	Dapatan Kajian	231
7.3.1	Posisi Penerang	232
7.3.2	Posisi Predikat	234
7.3.3	Posisi Penerang Predikat	235
7.4	Kajian Hadapan	236
	Bibliografi	238
	Lampiran	254

SENARAI CARTA

Carta 7.1	:	Peratusan Fungsi Kata sifat	230
-----------	---	-----------------------------	-----

SENARAI RAJAH

Rajah 4.1	:	Ahli Utama dan Ahli Periferi	92
Rajah 4.2	:	Gatra dan Unsur Pengisi	98
Rajah 4.3	:	Struktur Frasa Nama	116
Rajah 4.4	:	Kata Kerja dan Penerang	119
Rajah 4.5	:	Teras dan Periferi	126
Rajah 5.1	:	Struktur Frasa Nama	135
Rajah 5.2	:	Kata Kerja dan Penerang	168
Rajah 6.1	:	Unsur Teras dan Unsur Sampingan	199
Rajah 6.2	:	Posisi Penerang Predikat	216

SENARAI JADUAL

Jadual 2.1	:	Penggolongan Kata Tradisional	43
Jadual 2.2	:	Kriteria Distribusi	47
Jadual 2.3	:	Kategori dan Fitur Distingtif Duaan	52
Jadual 2.4	:	Golongan Kata dan Fungsi Prototaip – Semantik	56
Jadual 2.5	:	Golongan Kata dan Ciri Tipikal / Prototipikal	56
Jadual 2.6	:	Penggolongan Kata Sifat : Pendekatan Ontologi	59
Jadual 2.7	:	Kata Sifat : Makna dan Posisi dalam Sintaktik	60
Jadual 2.8	:	Penanda Golongan Kata	67
Jadual 2.9	:	Posisi dan Fungsi Golongan Kata	69
Jadual 2.10	:	Imbuhan Golongan Kata	71
Jadual 3.1	:	Bilangan Perkataan bagi Setiap Teks	81
Jadual 4.1	:	Golongan Kata dan Fungsi Tipikal	93
Jadual 5.1	:	Perbandingan Jumlah Antara Fungsi Penerang dan Fungsi-fungsi Lain	137
Jadual 5.2	:	Bilangan Kata Sifat Dasar Mengikut Pola	138
Jadual 5.3	:	Perbandingan Antara Kata Sifat Dasar dan Kata Sifat Terbitan : Pola Kata Nama Inti + Kata Sifat Nama	139
Jadual 5.4	:	Perbandingan Antara Kata Sifat Dasar dan Kata Sifat Terbitan : Pola <i>beR-</i> + Kata Nama Inti + Kata Sifat	144
Jadual 5.5	:	Perbandingan Antara Kata Sifat Dasar dan Kata Sifat Terbitan : Pola Kata Nama + KH Relatif + Kata Sifat	148

Jadual 5.6	:	Perbandingan Antara Kata Sifat Dasar dan Kata Sifat Terbitan : Pola Kata Nama + KH Relatif + P. Intensiti/Perbandingan + Kata Sifat	152
Jadual 5.7	:	Perbandingan Antara Kata Sifat Dasar dan Kata Sifat Terbitan : Pola Kata Nama + KH Relatif + P. Aspek/Modalitas + Kata Sifat	155
Jadual 5.8	:	Perbandingan Kata Sifat Dasar dan Kata Nama Dasar Sebagai Penerang	177
Jadual 5.9	:	Perbandingan Kata Sifat Terbitan dan Kata Nama Terbitan Sebagai Penerang	184
Jadual 5.10	:	Perbandingan Frekuensi Kehadiran Kata Sifat dan Kata Kerja dengan Penanda Intensiti / Penanda Bandingan dan Penanda Aspek/Modalitas	188
Jadual 5.11	:	Perbandingan Pola KN + <i>yang</i> + Penanda Aspek/Modalitas + Kata Sifat /Kata Kerja	190
Jadual 5.12	:	Perbandingan Awalan <i>teR-</i> Kata Sifat /Kata Kerja	193
Jadual 6.1	:	Skala Perbandingan dan Penanda Intensiti	208
Jadual 7.1	:	Tiga Fungsi Utama Kata Sifat	228

SENARAI LAMPIRAN

Lampiran 1	:	Senarai Perkataan – Urutan Abjad	254
Lampiran 2	:	Senarai Perkataan – Urutan Frekuensi	258
Lampiran 3	:	Kekerapan Kata Sifat Dalam Korpus	262
Lampiran 4	:	Bilangan Kata Sifat dalam Fungsi Penerang Mengikut Pola	271
Lampiran 5	:	Kata Sifat Sebagai Penerang	279
Lampiran 6	:	Kata Sifat Terbitan	283
Lampiran 7	:	Kata Sifat Dasar Sebagai Penerang	285
Lampiran 8	:	Kata Nama Inti + Kata Hubung Relatif + Kata Sifat Terbitan	287
Lampiran 9	:	Kata Nama Sebagai Penerang	289
Lampiran 10	:	Kata Kerja Terbitan Sebagai Penerang	293
Lampiran 11	:	<i>Yang</i> + <i>di-</i> KK Sebagai Penerang	296
Lampiran 12	:	<i>Yang</i> + Penanda Intensiti + Kata Kerja	299
Lampiran 13	:	Ayat “ <i>dengan</i> + Kata Sifat” dan “ <i>secara</i> + Kata Sifat”	301